

KOMMUNALFINANS 2018

Finansforvaltning i kommunal sektor

Renteutsikter, gjeldsforvaltning og plasseringer som alternativ til bankavtaler

Finansseminar 23. og 24. august i Bergen

Bergen Capital Management AS inviterer til seminar den 23. og 24. august i Bergen.

Vi ønsker å belyse problemstillinger rundt temaene gjeldsutvikling, renteutsikter, budsjettrenter og alternative plasseringer av kortsiktig likviditet. Seminaret passer for rådmenn/ordførere, økonomisjefer og medarbeidere i økonomi- og finansavdelingen. Foredragsholdere er anerkjente fagpersoner innen sine respektive fagfelt.

Velkommen til et seminar med foredrag av høy kvalitet, i en uformell og trivelig ramme.

📍 Seminarsted 📍

Seminaret arrangeres på Scandic Bergen City hotell, som ligger i Håkonsgaten 2 i Bergen sentrum. Middag torsdag kveld vil bli avholdt på Galleri Nygaten.

🔗 Deltakeravgift 🔗

Deltakeravgift er kr. 3.750,- per person som dekker seminaravgift, lunsj begge dagene, forfriskninger under seminaret og middag torsdag kveld.

Pris for overnatting på hotell Scandic Bergen City i sentrum av Bergen er kr. 1490,- per døgn inkl. frokost. Overnatting gjøres opp direkte med hotellet.

Gi beskjed ved påmelding om overnatting ønskes, så ordner BCM med reservasjon

🔗 Påmelding / Spørsmål 🔗

Bindende påmelding innen 25. juni 2018. Det er et begrenset antall plasser, så vær tidlig ute! Vedlagt **påmeldingsskjema** sendes på mail: post@bergencapitalmanagement.no eller til deres kontaktperson i BCM. Har du spørsmål rundt det faglige eller praktiske, ta kontakt med Kenneth Christoffersen på e-post kenneth@bergencapitalmanagement.no eller telefon 928 29 538.

PROGRAM TORSDAG 23. AUGUST

10:30 - 11:15: **VELKOMMEN: BCM - KOMMUNAL SAMARBEIDSPARTNER SIDEN 1992**

Kenneth Christoffersen – Partner i Bergen Capital Management

Christoffersen er kommunalkandidat ved NKSH, og har mer enn 25 års erfaring fra finansmarkedet innen områdene rådgivning og forvaltning. Han har 10 års erfaring fra kommunal sektor, hvorav lederstillinger i Bergen kommune og Kommunalfinans AS.

11:15 - 12:00: **PENGEPOLITIKK OG UTSIKTER NORSK ØKONOMI**

Ørjan Robstad – Seniorrådgiver i Norges Bank

Norges Bank har som mål å fremme økonomisk stabilitet i landet. Banken har utøvende og rådgivende oppgaver i pengepolitikken og skal bidra til robuste og effektive betalingsystemer og finansmarkeder. Robstad vil snakke om den økonomiske utviklingen og avveiningene i pengepolitikken. Presentasjonen vil være basert på analysene i Pengepolitisk rapport fra juni.

Robstad er siviløkonom og jobber med modeller og analyser i Pengepolitisk avdeling i Norges Bank. Han har også bakgrunn fra Finansdepartementet.

12:00 - 13:00: **LUNSJ**

13:00 - 13:30: **ØKONOMISKE UTSIKTER – EN OPPDATERING**

Frank Jullum – Sjeføkonom Danske Bank Markets Norge

Jullum er sjeføkonom i Danske Markets Norge og er en av landets mest profilerte makroøkonomer. I en årrekke har han gjennom sin direkte og engasjerende kommunikasjonsform, krydret fagdebattene og analysene om forventet utvikling i norsk og internasjonal økonomi.

13:30 - 14:00: **PRESENTASJON AV “TILLITSMANNEN”**

Jo Forfang – Juridisk direktør i Nordic Trustee

Nordic Trustee har en sentral og uavhengig rolle som aktør i det nordiske obligasjonsmarkedet. Hovedvirksomhet er å være tillitsmann for investorene i rentebærende verdipapirer. Forfang vil gi en kort presentasjon av tillitsmannens rolle ved utstedelse av obligasjonslån for kommunal sektor.

Forfang har jobbet i Nordic Trustee siden 2003 og har 25 års erfaring fra finanssektoren.

14.00 - 14.20: **PAUSE**

14.20 - 14.50: **BUDSJETTRENTNER FOR KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER NESTE 4 ÅRS PERIODE – INNSPILL FRA BERGEN CAPITAL MANAGEMENT**

Morten Furholm Pettersen – Forvalter i Bergen Capital Management

Et viktig aspekt ved kommunens styring av finansiell risiko er å ha en oppfatning om fremtidig renteutvikling. Det vil bli gitt en innføring i rammeverk for å estimere budsjettrenter basert på en egen oppfatning av fremtidig renteutvikling. BCM vil komme med anbefalinger til budsjettrenter de neste 4 årene, og sammenligne estimatene med Norges Bank, SSB og markedets anslag. Avslutningsvis vil budsjettrentene brukes til å gi konkrete anbefalinger for styring av låneporteføljen.

Pettersen er utdannet høyere avdelingskandidat fra Norges Handelshøyskole (NHH) innenfor bedriftsøkonomisk analyse. Han har mer enn 10 års erfaring fra megling, analyse og forvaltning av norske aksjer og renteinstrumenter.

14.50 - 15.20: **MODEN OG TYPISK FOR SIN ALDER**

Pål Ringholm – Analysesjef Sparebank 1 Markets

Syklusens forløp og dens betydning for norske kommuners innlån.

Ringholm har over 20 års erfaring fra det norske bank- og finansmarkedet. Ringholm er vinner av samtlige årlige kåringer som Norges beste kredittanalytiker siden bladet Kapital startet kåringen. Han er også tidligere blitt rangert som Norges beste finansanalytiker uavhengig av kategori og som Norges 2. beste makroøkonom. Ringholm var en av de få innen norsk finans som i boken "Makteliten" - Norges 252 mest innflytelsesrike personer – ble tatt inn på listen. Han er i dag ansatt som analysesjef i SpareBank1 Markets.

15.20 - 15.30: **PAUSE**

15.30 - 16.20: **FINANSNÆRINGEN SOM EN NEDBRYTENDE POLITISK KRAFT?**

Christian Borch – Journalist, forfatter og foredragsholder

Borch er journalist, forfatter og foredragsholder. I nærmere 40 år var han utenriksmedarbeider og nyhetsanker i NRK, Dagsrevyen og Urix. Borch er utdannet fra London School of Economics og Forvarets Høgskole. Som utenriksmedarbeider i NRK hadde Borch særlig ansvar for NATO, sikkerhetspolitikk og nedrustning, og EU og europeisk politikk. Borch har skrevet 13 bøker og tallrike faglige spesialartikler og han har mottatt en rekke priser for sin journalistiske virksomhet.

- 16.20 - 16.30: **AVSLUTNING**
- 17.00 – 19.00: **SAMMENKOMST I LOKALENE TIL BCM I C. SUNDTSGATE 37, 5.ETG**
- 19.30: **APERITIF GALLERI NYGATEN**
- 20.00 – 23.30: **MIDDAG GALLERI NYGATEN**

Galleri Nygaten
Norges flotteste selskapslokaler

PROGRAM FREDAG 24. AUGUST

9.30 - 10.00: **ALTERNATIVE PLASSERINGER TIL BANKAVTALEN**

Kenneth Christoffersen – Partner Bergen Capital Management AS

Ved reforhandling av bankavtalene har kommunene oppnådd betydelig dårligere rentevilkår på innskudd enn tidligere, dette har aktualisert betydningen av en mer aktiv forvaltning av kommunens likviditet. Hvilke alternativer foreligger og bør dette i større grad hensyn tas i finansreglementet?

Christoffersen er kommunalkandidat ved NKSH, og har mer enn 25 års erfaring fra finansmarkedet innen områdene rådgivning og forvaltning. Han har 10 års erfaring fra kommunal sektor, hvorav lederstillinger i Bergen kommune og Kommunalfinans AS.

10.00 - 10.45: **FOLKETRYGDFONDET SOM FORVALTER**

Lars Tronsgaard – Viseadministrerende direktør i Folketrygdfondet

Folketrygdfondet er et kapitalforvaltningsselskap som forvalter Statens pensjonsfond Norge med en langsiktig investeringshorisont. I forvaltningen legges det vekt på å være en aktiv og ansvarlig forvalter med et mål om høyest mulig avkastning. Tronsgaard vil i presentasjonen komme nærmere inn på forvaltningsstrategi og kriterier for porteføljesammensetningen.

Tronsgaard er siviløkonom og har det operative ansvaret for renteforvaltningen i Folketrygdfondet.

10.45 - 11.15: **PAUSE**

11.15 – 12.15: **PLASSERINGSALTERNATIVER**

For å oppnå meravkastning utover bankavtalens rentevilkår, innebærer det at kommunen må ta en høyere risiko. Finansreglementets begrensninger sier derfor noe om hvor mye avkastning det er mulig å oppnå. Vie Sundal og Øyen vil presentere de mulighetene som foreligger.

Korte og lange rentepapirer

Sertifikat og obligasjonsmarkedet som alternative plasseringsmuligheter. Hvilken avkastning er mulig å oppnå til hvilken risiko?

Magnus Vie Sundal har jobbet i DNB siden 2010 og er kredittstrateg i DNB Markets, med hovedfokus på nordiske obligasjons- og sertifikatmarkeder.

Aksjer og egenkapitalbevis

Norske sparebanker er et interessant investeringsalternativ til aksjer og har vært kjennetegnet av høy avkastning til eiere over tid. Vi ser på de viktigste driverne bak dette og utsiktene fremover.

Nils Christian Øyen er aksjeanalytiker i SpareBank 1 Markets og har fulgt norske sparebanker tett siden 2002. Øyen begynte i SpareBank 1 Markets i 2011 og jobbet før det ti år i First Securities.

12.15 - 12.30: **PAUSE**

12.30 – 13.00: **KOMMUNALFINANS LIKVIDITET**

Hvordan sette sammen en kommunes likviditetsfond, som ivaretar finansreglementets krav til likviditet, risiko, avkastning og med en kjent forfallstruktur.

Kommunalfinans Likviditet er et skreddersydd «fond» hvor kommunen er eneste eier og tilpasses den enkelte kommunes retningslinjer fastlagt i finansreglementet.

13.00: **AVSLUTNING OG LUNSJ**

Bergen Capital Management AS – Team

Gunnar Olseth

Daglig leder / Forvalter renteinstrumenter

- Siviløkonom fra Norges Handelshøyskole (NHH)
- Over 30 års erfaring fra verdipapirmarkedet
- Diverse lederfunksjoner i verdipapirforetak

Morten Pettersen

Forvalter Aksjer og Renteinstrumenter

- Cand.Merc / Høyere avdeling innen bedriftsøkonomisk ana fra Norges Handelshøyskole (NHH)
- NFF Renteanalytiker
- 12 års erfaring fra finansmarkedet som forvalter og megler

Kenneth Christoffersen

Forvalter

- Kommunalkandidat ved NKSH
- Mer enn 25 års erfaring fra finansmarkedet innen områdene rådgivning og forvaltning
- 10 års erfaring fra kommunal sektor
- Lederstillinger i Bergen kommune

Kristian Pettersson

Forvalter

- Master of Business Administration, fra Norges Handelshøyskole
- Senior Controller DnB Bank ASA
- Fagansvarlig rentederivater. DnB Markets
- Saksbehandler, forretningsstøtte og kontroll, DnB Markets

Hege Christoffersen (Permisjon til 2019)

Forvalter

- Msc Applied Economics & Finance, fra Copenhagen Business School
- Kurs innen Money & Banking fra London School of Economics
- Bsc i Økonomi og Administrasjon, spesialisering i Anvendt Makroøkonomi fra Handelshøyskolen BI

Veronica B. Nilsen

Quality and Compliance manager

- Bsc of International Business fra Griffith University, Brisbar
- 6 års erfaring fra finansbransjen
- 4 års erfaring som lønns- og regnskapsansvarlig

Marius O. Havdal

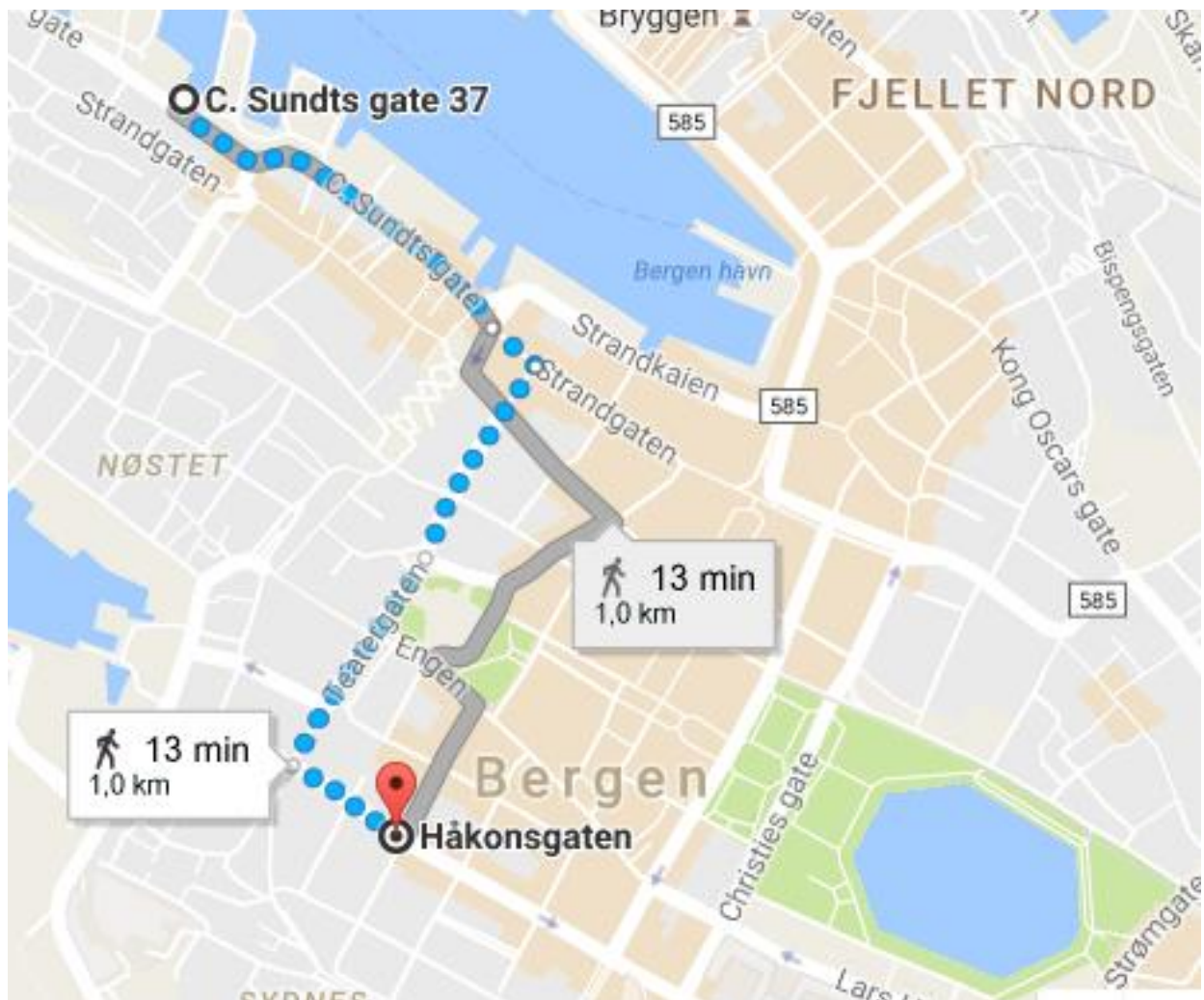
Senior Finanskonsulent

- Siviløkonom med fordypning i regnskap fra Norges Handelshøyskole (NHH)
- Mer enn 10 års erfaring fra fond i fond fra Holberg fondene

Veibeskrivelse til BCM sine lokaler i C. Sundts gate 37 (5.etg)

Kontaktinformasjon: Kenneth Christoffersen tlf 95 48 18 60